

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 228

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα Αγγελική Αδαμοπούλου
2. Υπουργείο Εσωτερικών

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 4959/16.3.2020 Ερώτηση με θέμα:
«Τροπολογία για τη Διαχείριση του Εθνικού Κήπου και του Λόφου Φιλοπάππου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 4959/16.3.2020 Ερώτησης της Βουλευτού, κας Αγγελικής Αδαμοπούλου, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠ.ΠΟ.Α., σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με το άρθρο 100 του ν. 4674/2020 (Α'53) συνεστήθη ανώνυμη εταιρεία ΟΤΑ με την επωνυμία «Εθνικός Κήπος Μητροπολιτικό Πράσινο Α.Ε.», με έδρα τον Δήμο Αθηναίων, που αποτελεί και το μοναδικό μέτοχο αυτής. Η συνιστώμενη εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας είναι ενδεκαμελές και αποτελείται από τον Δήμαρχο Αθηναίων ως Πρόεδρο ή πρόσωπο που ο Δήμαρχος Αθηναίων υποδεικνύει ως Πρόεδρο και δέκα μέλη που ορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο.

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, δια των Υπηρεσιών του, εκπληρώνει την απορρέουσα ευθέως εκ του Συντάγματος υποχρέωση του Κράτους περί προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος, για τη διαφύλαξη του οποίου οφείλει να λαμβάνει ιδιαίτερα προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα. Σε εφαρμογή της ανωτέρω συνταγματικής επιταγής, ο Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, θεσπίζει το πλέγμα προστασίας αρχαίων και νεώτερων μνημείων, καθώς και περιοχών χαρακτηρισμένων ως αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών τόπων.

Ο Εθνικός Κήπος ανήκε στη διαχείριση του ΝΠΔΔ "Επιτροπή Δημοσίων Κήπων και Δενδροστοιχιών", ενώ το 2004 με το Ν. 3274/2004 (ΦΕΚ. 195/Α/2004) παραχωρήθηκε στο Δήμο Αθηναίων, μαζί με τις εγκαταστάσεις, δωρεάν κατά χρήση για διάρκεια ενενήντα (90) χρόνων. Ο Κήπος διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 3028/2002 «Περί αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», καθώς περιλαμβάνεται στον αναδιορισμένο αρχαιολογικό χώρο της πόλεως των Αθηνών (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/ 7027/425/29-1-2004, ΦΕΚ 96/Δ/10-2-2004) και είναι χαρακτηρισμένος ως "ιστορικός τόπος" (ΦΕΚ 49/ΑΑΠ/23-3-2011).

Η έγκριση μελετών και εργασιών εντός του Κήπου αποτελούν αρμοδιότητα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών και της Υπηρεσίας Νεώτερων Μνημείων Αττικής του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Οι εν λόγω Υπηρεσίες ασκούν έλεγχο επί των εργασιών που εκτελούνται στον Κήπο και εισηγούνται στα αρμόδια γνωμοδοτικά Συμβούλια σχετικά με την αποδοχή ή μη, εντός του πλαισίου των διατάξεων του Ν. 3028/2002, των σχετικών μελετών του Δήμου Αθηναίων.

Ο Λόφος Φιλοπάππου αποτελεί αρμοδιότητα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών. Εντάσσεται στον οργανωμένο αρχαιολογικό χώρο των Λόφων Μουσών (Φιλοπάππου), Πνύκας, Νυμφών, έκτασης 650 περίπου στρεμμάτων, πολλαπλώς κηρυγμένο ήδη από το 1952 έως το 2004 (ΦΕΚ 54/Β/5-3-1952, 154/Β/9-8-1956, 268/Β/12-12-1956, 606/Β/3-10-1967, 387/Β/5-7-1983, 696/Β/19-8-1996), ενώ περιλαμβάνεται και στον ευρύτερο αναοριοθετημένο Αρχαιολογικό Χώρο της πόλεως των Αθηνών (ΦΕΚ96/Β/10-2-2004). Ο χώρος εντάσσεται επίσης στους ενοποιημένους περί την Ακρόπολη Αρχαιολογικούς Χώρους (ΦΕΚ 387/Β/5-7-1983) και στη ζώνη προστασίας της Ακρόπολης (buffer zone) της UNESCO, ενώ συμπεριλαμβάνεται και στον Κατάλογο των Μνημείων της Ακρόπολης και των πέριξ αυτής αρχαιολογικών χώρων, που τους έχει απονεμηθεί το Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς (European Heritage Label). Με την ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/13665/584/5.2.2008 Υ.Α. «Χαρακτηρισμός Αρχαιολογικού Χώρου Λόφων Μουσών (Φιλοπάππου), Πνύκας, Νυμφών ως οργανωμένου Αρχαιολογικού» (ΦΕΚ ΑΑΠΘ/154/22.4.2008), ο αρχαιολογικός χώρος των Λόφων κηρύχτηκε οργανωμένος, με αποκλειστικό σκοπό την αναγνώριση και την ενοποίηση του Αρχαιολογικού Χώρου, την προστασία της Δημόσιας Περιουσίας και την θεσμική του κατοχύρωση. Στον λόφο Φιλοπάππου πραγματοποιήθηκαν εργασίες στο πλαίσιο του προγράμματος Ενοποίησης Αρχαιολογικών Χώρων Αθήνας. Η περιοχή έχει διπλό χαρακτήρα, καθώς εκτός από αρχαιολογικό χώρο με πλήθος σημαντικών μνημείων αποτελεί και χώρο αναψυχής για τους πολίτες.

Η έκταση του λόφου κηρύχτηκε δημόσια δασωτέα, σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ105/Α/18-3-1915, και αναδασωτέα, δυνάμει της αρ. 114572/17-12-1919 (ΦΕΚ80/Β/20-12-1919) πράξεως του Υπ. Γεωργίας, του από 16-7-1921 Διατάγματος (ΦΕΚ 69/Β/22-7- 1921) και της αρ. 108242/13-9-1934 (ΦΕΚ 133/Β/16-10-1934) Απόφασης του Υπ. Γεωργίας. Το δασύλλιο του Φιλοπάππου παραχωρήθηκε στον ΕΟΤ ως Τουριστικό Δημόσιο κτήμα, με σκοπό την εκτέλεση τουριστικών έργων, με την υπ' αρ. πρωτ. 127822/2902/24-6-1965 Απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας. Η ανωτέρω απόφαση ανεκλήθη με την αρ. πρωτ. 226898/4564/20.12.1967 νέα Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, ενώ με την υπ' αρ. 53310/3523/18-12-1970 Απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας εκχωρήθηκαν στο Δήμο Αθηναίων «τα μέχρι τότε υπό της Δασικής Υπηρεσίας διοικούμενα και διαχειριζόμενα δασύλλια Ακροπόλεως – Φιλοπάππου – Πνυκός – Αστεροσκοπείου κλπ. για συντήρηση, βελτίωση της βλάστησης, διοίκηση, διαχείριση, εκμετάλλευση, φύλαξη και προστασία κλπ., ενώ το Δημόσιο κρατάει την κυριότητα των εν λόγω δασυλλίων, ασκεί την εξουσία της νομικής προστασίας τους έναντι παντός». Επισημαίνεται ότι με το άρθρο 23 του Ν. 1644/86 (ΦΕΚ 131/Α/25.08.1986) παραχωρείται εκ νέου στο Δήμο Αθηναίων κατά κυριότητα, νομή και κατοχή, μεταξύ άλλων και το άλσος του Λόφου Φιλοπάππου. Παρά ταύτα η πράξη παραχώρησης ουδέποτε κυρώθηκε με ΚΥΑ των αρμόδιων Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας και Πολιτισμού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ανωτέρω Νόμο.

Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού δεν αποποιείται της ευθύνης που πηγάζει εκ του Συντάγματος και του Ν 3028/2002 “Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς” όσον αφορά στη διαχείριση του αρχαιολογικού χώρου και των μνημείων στο Λόφο Φιλοπάππου. Δεδομένου ότι η εκπόνηση μελετών και η εκτέλεση εργασιών εντός του Λόφου αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Αθηνών, το ΥΠΠΟΑ έχει ζητήσει από το Δήμο την σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης Πολιτισμικής Ανάπτυξης με τον Δήμο Αθηναίων και τη συσταθείσα ανώνυμη εταιρεία ΟΤΑ με την επωνυμία «Εθνικός Κήπος Μητροπολιτικό Πράσινο Α.Ε.», με την οποία θα καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την προστασία, ανάδειξη, προβολή και την εν γένει διαχείριση του Λόφου του Φιλοπάππου.

Σημειώνεται ότι η αποτελεσματική εφαρμογή των ιδιαίτερων μέτρων προστασίας εξασφαλίζεται με τη θέσπιση υποχρέωσης λήψης προηγούμενης έγκρισης από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, μετά από γνώμη του αρμοδίου γνωμοδοτικού οργάνου, για την εκτέλεση οποιαδήποτε επέμβασης ή ενέργειας επί ακινήτου χαρακτηρισμένου ως ιστορικού διατηρητέου μνημείου ή εντός ιστορικού τόπου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/2002. Η αυξημένη ένταση της υποχρέωσης προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος και η συνακόλουθη προεξέχουσα αρμοδιότητα του ΥΠΠΟΑ, όπως έχουν εμπλουτιστεί ερμηνευτικά από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, διασφαλίζονται ρητώς από το νομοθέτη

που όρισε ότι οι εν λόγω εγκρίσεις προηγούνται από τις άδειες άλλων αρχών που αφορούν την επιχείρηση ή την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας στις περιπτώσεις αυτές.

Όπως προελέχθη, οι υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ είναι οι αποκλειστικώς αρμόδιες για τη διάσωση, προστασία, ανάδειξη και προβολή, καθώς και για οποιεσδήποτε επεμβάσεις σε μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους που ανήκουν στο Δημόσιο, καθώς και για τους όρους για την πρόσβαση και τη χρήση τους. Ως εκ τούτου, το ΥΠΠΟΑ χειρίζεται αρμοδίως τις εγκρίσεις μελετών και θα βρίσκεται σε διαρκή συνεργασία με το Δήμο Αθηναίων, στο πλαίσιο άσκησης του προβλεπόμενου ελέγχου επί των εργασιών που θα αιτηθεί ο τελευταίος.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΓΔΑΜΤΕ
4. ΔΙΠΚΑ
5. ΔΒΜΑ
6. ΕΦΑ Πόλης Αθηνών
7. ΔΠΑΝΣΜ
8. ΥΝΜΤΕ Αττικής

Ακριβές Αντίγραφο

Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικού Έργου και Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΗΡ-ΕΛΕΝΗ